

Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc) Obírka, parc. č. 180/1.

Kultura popelnicových polí. Ojedinělý artefakt. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: Nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V roce 2012 byl při jihovýchodním okraji katastru obce Kozlov u Velkého Újezdu během preventivní detektorové prospekce realizované v rámci projektu *Preventivní archeologie* objeven T. Kulíšek, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., soliterní nález kovové industrie z mladší doby bronzové. Místo nálezu se nachází na jihozápadním svahu výrazného kopce Obírka (622 m n. m.) na okraji Oderských vrchů, které od severu ohraničují bečevskou část Moravské brány. Lokalita je situována severně od obce Loučka, na levobřežní straně potoka Loučka, na parc. č. 180/1. Nadmořská výška místa nálezu činí 500 m.

Nalezeným kovovým předmětem je bronzový závěsek protáhle a stíhle listovitého tvaru (obr. 3). Tělo závěsku je na přední straně zesíleno hladkým středovým žebírkem, přičemž zadní strana je plochá. V horní části artefaktu se nachází kruhové oko určené na zavěšení, o vnějším průměru 17 mm a vnitřním 9 mm, které je s listovitou spodní částí propojeno krčkem o délce 20 mm a šířce 5 mm, v jehož středu je nápadné křížovité zesílení. Celková délka předmětu činí 77,5 mm, maximální šířka závěsku je 11 mm a tloušťka 3 mm. Hmotnost předmětu dosahuje 7,4 g. Povrch nálezu pokrývá světle zelená patina.

Listovité závěsky bývaly původně součástí štítových spon, řetězových závěsů, případně bronzových nádob v období kultury lužických popelnicových polí (Salaš 2005, 114–115). Není vyloučeno, že soliterní exempláře mohly rovněž sloužit jako samostatný osobní amulet s apotropaickou funkcí.

Popisovaný listovitý závěsek nepochybně souvisí s aktivitami obyvatel v okolí areálu výšinného opevněného sídliště situovaného ve vrcholových partiích kopce Obírka. Z hradiska

objeveného v polovině 90. let 20. století bylo získáno několik depotů a rovněž velké množství soliterních předmětů, které dokládají osídlení lokality v období kultury lužických popelnicových polí (Br D – Ha B2), v době laténské (LT C2 – LC D1) a sporadicky rovněž v době stěhování národů (Čižmář, Salaš 2009).

Literatura

Čižmář, M., Salaš, M. 2009: Nové hradiště v Moravské bráně.

Archeologické rozhledy LXI(1), 63–76.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na*

Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky. Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Bronze Age leaf pendant (Fig. 3) was discovered by Tomáš Kulíšek in 2012 during a metal detector survey on the southwestern slope of Obírka Hill (622.3 m a.s.l.), situated on the edge of the Oderské Vrchy Hills near Loučka (Kozlov u Velkého Újezdu cadastral area, Olomouc District). The bronze leaf pendant can be dated to the Urnfield culture period.

Zdeněk Schenk, Tomáš Kulíšek

Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc) „U Obrázku“.

Mladší doba bronzová, pozdní doba bronzová. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci, přír. č. 7/2020.

Lokalizace: WGS-84: 49.5810933N, 17.5212417E

V létě 2020 získalo Vlastivědné muzeum v Olomouci bronzovou sekeru, která pochází dle sdělení nálezce z katastru Kozlova u Velkého Újezdu. Místo vyzvednutí artefaktu bylo podle mapy určeno dodatečně a pouze velmi přibližně. Danou polohu lze popsat jako zalesněný jižní až jihovýchodní svah bezejmenného kopce.

Sekera s tulejkou a částečně odlomeným ouškem je na povrchu nezdobená (obr. 4). Okraj tulejky zesiluje méně výrazné žebro. Na povrchu registrujeme stopy po sekundárním poškození (oděrky, vrypy). Celková délka činí 88 mm a maximální šířka v místech tulejky dosahuje 40 mm. Obecně lze bronzové sekery s tulejkou a ouškem zařadit do průběhu mladší až pozdní doby bronzové (např. Salaš 2005, 37–44).

Popsaný artefakt rozšiřuje dosavadní počet archeologických lokalit a ojedinělých nálezů z jižního okraje Oderských vrchů, nebo šířeji z oblasti při jižním okraji Moravské brány (srov. Skutil 1933, 112, 114; Vitula, Kalábek 1999; Čižmář, Salaš 2009; Paulus 2015; Tajer 2016, 396–398, obr. 9; Schenk 2021a; 2021b; 2023). Vyzvednutou bronzovou sekeru s tulejkou a ouškem můžeme v současné době interpretovat nejspíše jako ojedinělý či ztrátový nález (k tomu Hlubek 2022).

Literatura

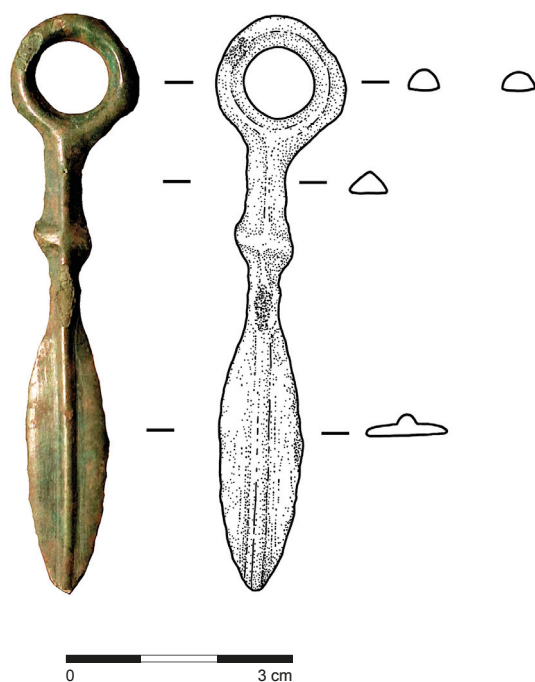
Čižmář, M., Salaš, M. 2009: Nové hradiště v Moravské bráně.

Archeologické rozhledy LXI(1), 63–76.

Hlubek, L. 2022: Kozlov (okr. Olomouc). Rkp. náleзовé zprávy,

č. j. M-TX-202200512. Uloženo: Archiv náleзовých zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202200512. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200512>.

Paulus, M. 2015: Bohuslavky (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 56(1), 144.

Obr. 3. Kozlov – Obírka. Listovitý závěsek z doby bronzové. Foto Z. Schenk, kresba P. Holcová.

Fig. 3. Kozlov – Obírka. Bronze Age leaf pendant. Photo by Z. Schenk, drawing by P. Holcová.